18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
އިޤްތިޞ ދީ ކޮމިޓީގެ 16 ވަނަ ބައްދަލުވުން
16 އޮގަސްޓް 2016

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީގެ 16 ވަނަ ބައްދަލުވުން މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު މިފެށީ. 16 ވަނަ ބައްދަވުމުގައި
މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާނީ ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމުގެ މަސައްކަތްތައް.
އެ nގިވަޑައިގަންނަވާނެ މި ބިލަކީ 1 މާރޗް 2016 ގައި މިދިޔަ ދައުރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް އައިއްސަ
އޮތް ބިލެއް. ބިލުގެ ސުންގަޑީގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިފައި މިއޮތީ 31 ޖުލައި 2016. ބިލު
ފަސްވެގެން މިދިޔަ ސަބަބު ވެސް އަޅުގަނޑު ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލާނަން. މިހާ ހިސާބަށް އައިއިރުގައި ބިލާ
ގުޅޭގޮތުން ތަފާތު ދާއިރާތަކުން ޚިޔާލުފާޅުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ވަނީ ދީފައި.
އެގޮތުން ބައެއް އިދާރާތަކުން ވަރަށް މުހިންމު ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް އައިއްސަ ހުރިކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.
އެހެންވީމާ، އެ ޚިޔާލުފުޅުތައް ބިލުގައި ހިމަނައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދަން މި ޤަސްދުކުރެވިފައި މިއޮތީ.
އެއާއެކު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުމުގެ ކުރިއަށް މި ކޮމިޓީ އަޑުއަހާލުމަށް ޓަކައި
އެމް.އެން.ޔޫގެ ޖަރނަލިޒަމް ހަދަމުންގެންދާ ދަރިވަރުންކޮޅެއް އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ދާގޮތް
އަޑުއެއްސާލެއްވުމަށްޓަކައި ވަޑައިގެން އެބަތިއްބެވި. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފަރާތުން
އެކުދިންނަށް، ދަރިވަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
ފުރުޞަތު ހުޅުވާލާނަން. އަޅުގަނޑަށް މިހާރު މި ލިބިފައި ހުރި ޚިޔާލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަޅުގަނޑުމެން
ޚިޔާލުތައް ވެސް ހިމަނައިގެން ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރި އަށް ގެންދިއުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް.
އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިޖެހެނީ ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދާއިރުގައި ސުންގަޑި އެއް
އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރަން. އެއީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާގޮތުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ބިލެއް ގެ މަސައްކަތް
ކުރިއަށް ދާއިރުގައި އެ ސުންގަޑި ހަމަވެފައިވާ ކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ސުންގަޑި އިތުރުކުރަން އެބަޖެހޭ.
އެހެންވީމާ، ސުންގަޑިއެއް އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާނީ. ކަނޑައެޅުމަށްފަހުގައި ބިލުގެ
މަސައްކަތާއި ގެން އަޅުގަނޑުމެން އެނބުރިގަންނާނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލާނަން. ޙުސައިން.
ތ. ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ދެން މި ބިލާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައި ހުރި އިޞްލާޙުތަކާ ބައެއް ބޭފުޅުން
ފޮނުވާފައި ހުރި، ބައެއް ތަންތަނުން ފޮނުވާފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަށް ވިސްނާއިރު މި ބިލުގެ ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ
ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ވެސް އެބަހުރި. އަދި މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަކޮށް މި ބިލު މަޖިލީހަށް ގެނައުމަކީ ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ މިއަދުގެ ބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން
ސުންގަޑިއެއް ކަމަށް ނޮވެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް ނިންމަން މި ބިލު. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅު ގަނޑު ހުށަހަޅާނީ މި ބިލު
1

މިހާރު އަލުން އަނބުރާ ފޮނުވާލަން އިނގޭތޯ. އެއީ މި ބިލު ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރިހަމަކުރަން އެބަޖެހޭ. އަނެއްކާ ވަރަށް
ގިނަ މަޢުލޫމާތު ވަރަށް ގިނަ މުއްސަނދި މަޢުލޫމާތުތަކެއް އަޅުގަނޑު މި ބިލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ޓަކައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަހުރި ލިބިފައި އެކިއެކި އިދާރާތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފައި އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން.
އެހެންވީމާ، ބިލު މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މި ބިލު އަ ނބުރާ ފޮނުވާލަން. މިއަދު
ފާސްކުރަން އަޅުގަނޑަށް ނުފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑު އަދި ކުޑަ ތަންކޮޅެއް ފުރިހަމަކޮށްލާނަން
މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އިގައި އަޅުގަނޑަށް އެކަން ރަނގަޅަށް ނުގެނެވުނީ. އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ މިއަދުގެ މި
ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިމެންދެން، ސުންގަޑިއަކީ މިއަދު ބިލަށް ގޮތެއް ހަމަޖެހެންދެން މިއަދުގެ ވަގުތު ދަމަހައްޓަން.
އެހެންވީމާ، މިއަދު ކޮންމެވެސް ގޮތެއް ބިލެއް ނިމެންދެން މިއަދުގެ ސުންގަޑި ބާއްވަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވަނީ މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ބިލާމެދުގައި ގޮތެއް ނިންމުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އަޅުގަނޑު މިހާހިސާބުން ތާއީދުކުރައްވާ
މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކުގެ ވާހަކައަށް ވަރަށް
ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމެއްގެ ބިލެއް އައިސްގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި
މިކަމާ ބަހުސްކުރެވިގެން އަޅުގަނޑުމެން ތެރެއިން މީތި ނިމިގެންދާއިރުގައި މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަ މި ބިލު ވާންޖެހޭ
ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުގެ އަލީގައި އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އިތުރަށް މި ބިލުން މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން އެކިއެކި މުއައްސަސާއިންނާއި، ކަމާ ގުޅޭ އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން
ސާފުކުރަން ފެންނަ ކަމަށް ވާތީވެ، ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކުގެ އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް
ތާއީދުކޮށް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީގެ ވަގުތުގައި މި ބިލަށް ގޮތެއް ނިންމައި އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ މި
ބިލު ފޮނުވާލަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތާއީދުލިބިފައި މި ވަނީ. ދެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި، ތާއީދު ލިބިފައި މި
ވަނީ. ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާނަން. އެއީ ސުންގަޑީ ގެ ގޮތުގައި މިއަދު ހަމަޖެއްސުމަށް
2

އިޢުތިރާޟުކުރައްވާ މެންބަރަކު އިންނެވިތޯ އަޅުގަނޑު ބަލައިލަން ބޭނުން. ނެތުމާއެކު އެގޮތަށް ފާސްވެއްޖެކަމުގައި
ކަނޑައަޅަން. ދެން ދެވަނަ ނިންމުމެއްގެ ގޮތުގައި، ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮތީ ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް އިތުރަށް
ފުރިހަމަކުރުމަށް ޓަކައި މިއަދު ގެ ބައްދަލުވުމުން އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާ ގޮތެއް
ގޮތުގައި ވެސް ގޮތެއް ހުށަހަޅުއްވާފައި އެބައޮތް. އެއީ ބިލު އަނބުރާ؛ އިތުރަށް ފުރިހަމަކުރުމަށް ޓަކައި އަނބުރާ
ފޮނުވާލަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައި މި އޮތީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު މުޙައްމަދު
އިސްމާޢީލަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން އެހެންވީމަ މިހާރު ތާއީދު ލިބިފައި އޮތް ހުށަހެޅުމަށް ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރިއަށް.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން މިހާރު މި ބިލުގެ ޑްރާފްޓު މި އޮތް ގޮތަށް ހަމަ ފާސްކުރަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެންނަ ކަމަށް. މި ބިލު އަނބުރާ ފޮނުވާލުމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން އިނގޭތޯ.
ތ. ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިންމަނިކު ދޮންމަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ހުށަހެޅުއްވި؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް އެ ހުށަހެޅުއްވި
ހުށަހެޅުއްވުން މާ ފުރިހަމަކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީ، އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން އަނބުރާ ގެނެސް، މުޙައްމަދު
އިސްމާޢީލް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފަޒާދު.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ފަޒާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލްގެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން. ޙަޤީޤަތުގައި މި ބިލަކީ މި
ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑުކޮށް އޮތް ބިލެއް. އަދި މި ބިލުގެ މާއްދާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާއިރު ، މާލީ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ
ބިލަކަށް ވެފައި މިހާރު ހުރި ފާސްކޮށް ޢަމަލުކުރަމުންދާ ބައެއް ގާނޫނުތަކަށް ފުށުއެރުން ވަރަށް ބޮޑު. މިސާލަކަށް
މަނިޓަރީއާ ބެހޭ ގާނޫނާއި، މާލީ ސެކިއުރިޓީޒާ ބެހޭ ގާނޫނާއި އަދި މި އެއްޗެހި، މިދެންނެވި ގާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން
ދޫކުރާ ލައިސަންސްތަކާއި މި އެއްޗެހިތަކުގެ ތެރެއަށް ޖިނާޢީ ބޮޑެތި ކުށްތަކެއް ވެސް މީގެ ތެރެއިން އެބަ އާދޭ. އަދި
ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އަންނައިރު، ގާނޫނުތަކަށް ފުށުއަރާ ގާނޫނަކަށް އަޅުގަނޑު މި
ގާނޫނު ސިފަވަނީ. އެހެންކަމުން، މި ގާނޫނު ހަމަ ފާސްކުރަން ނުފެންނަ ކަމަށް މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް އެ
3

ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ކޮންމެހެން މި އަނބުރާ އިޞްލާޙުކުރާ ވާހަކައެއް ވެސް ނޫން
މި ދައްކަނީ. މި ފާސްކުރަންޖެހޭ ގާނޫނެއް ނޫން ކަމަށް ކޮމިޓީން ކަނޑައެޅުމަށް، މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލްގެ
ހުށަހެޅުމަށް ވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އޮތީ މިހާރު އެއް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި ތާއީދު ވެސް ލިބިފަ. އެ ހުށަހެޅުމަކީ މި
ބިލު މިވަގުތު ކޮމިޓީން ފާސް ކުރަން ނުފެންނަ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން އަތްޕުޅު މައްޗަށް ހިއްލާލަދެއްވުން އެދެން. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީގެ އިއްތިފާޤުން، ހާޒިރުވެވަޑައިގެންނެވި
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން އެގޮތަށް ފާސްވެއްޖެކަމުގައި މިހާހިސާބުން ކަނޑައަޅަން. މިހާހިސާބުން
ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ވެސް ނިމުމަކާ ހަމައަށް މި އައީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް
ގެންދެވުމުގައި ތި ބޭފުޅުން ދެއްވާ އެއްބާރުލާއި އެހީތެރިކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ވަރަށް
އުފާކުރަން، ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އަސްލަމް ވެސް
ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީތީ. ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ޕީ.ޕީ.އެމުގެ އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ކޮމިޓީގެ
މަސައްކަތްތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާކަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އުފާކުރަން. އެހެންވީމާ،
މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް މި ނިންމާލަނީ ތި ބޭފުޅުންނަށް އުފާވެރި ޚަބަރެއް ވެސް
އަރުވަމުން. މިހާހިސާބުން މި ދައުރުގައި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައި ހުރި ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ނިމިގެން މި ދިޔައީ.
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން.
____
4